

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräitä ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain säännöksiä valtion ja kirkon väestökirjanpidon järjestelyjen toteuttamiseksi. Esitys liittyy hallituksen esitykseen väestökirjanpidon uudistamista koskevaksi lainsäädännök- si.

Ajantasainen väestökirjanpito perustuisi valtion väestötietojärjestelmään, jota myös evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkkokunta ylläpitäisivät ja käyttäisivät hoitaessaan omaa toimintaansa ja hallintoaan sekä niille erikseen säädettyjä viranomaisteh- täviä, kuten tietopalvelutehtäviä ja avioliiton esteiden tutkintaa. Näistä tehtävistä säädet- täisiin väestötietolaissa, avioliittolaissa ja nimilaissa.

Seurakunnat pitäisivät jäsenistään eril- lisessä hallituksen esityksessä väestökir- janpidon uudistamista koskevaksi lainsää-

dännöksi ehdotetussa uskontokuntien jäsen- rekistereitä koskevassa laissa tarkoitettua jä- senrekisteriä, joka olisi osa seurakunnan kir- konkirjoja. Ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa määriteltäisiin seurakuntien kirkonkirjat sekä säädettäisiin eräistä kirkon- kirjojen pitämiseen ja seurakunnan arkistoon liittyvistä asioista.

Seurakuntien asiakirjoista annettavista ot- teista perittävän maksun suuruuden määräisi kirkollishallitus.

Lakiin otettaisiin lisäksi säännökset siitä, kuinka ortodoksisen kirkkokuntaan kuulu- van henkilön seurakunta määräytyy.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti muiden väestökirjanpidon uudistamista koskevien lakien kanssa noin vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Vuoden 1971 alusta voimaan tulleen väestökirjalain (141/1969) mukaan väestörekisterin pitäjiä olivat evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnat jäsentensä osalta. Muiden henkilöiden osalta väestörekisterin pitäjiä olivat kihlakuntien rekisteritoimistot. Väestökirjalaki kumottiin 1 päivänä marraskuuta 1993 voimaan tulleella väestötietolailla (507/1993). Väestötietolailla ei muutettu kirkollisten väestörekisterin pitäjien asemaa tai tehtäviä.

Uskonnonvapauslain (267/1922) 23 §:n mukaan uskonnollisen yhdyskunnan hallituksen tulee pitää luettelo yhdyskunnan jäsenistä. Ortodoksisen kirkkokunnan seurakuntien pitämät kirkonkirjat muodostavat sekä väestötietolaissa tarkoitettua kirkollisen väestörekisterin että uskonnonvapauslaissa tarkoitettua jäsenluettelon. Ortodoksisen kirkkokunnan osalta kirkollisen väestörekisterin pitämistä koskevia säännöksiä sisältyy väestötietolakiin sekä ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun lakiin (521/1969) ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun asetukseen (179/1970).

Väestörekisterin pitämistä koskeva perussäännös sisältyy ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 12 a §:ään. Pykälän 1 momentin mukaan seurakunnat, luostarit ja kirkollishallitus huolehtivat rekisterihallinnon ohjauksessa ja valvonnassa väestörekisterin pitämiseen liittyvistä tehtävistä seurakuntien ja luostarien jäsenten osalta. Seurakuntien alueellinen toimivalta määräytyy väestötietoasetuksen (886/1993) 34 §:n mukaan. Väestörekisterin pitämisessä seurakuntien ja kirkollishallituksen on noudatettava yleisessä laissa olevia säännöksiä.

Päätöksenteko väestörekisterin pitämistä koskevissa asioissa kuuluu ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 12 a §:n 2 momentin mukaan kirkkoherralle, luostarin johtajalle tai kirkollishallituksessa pidettävän keskusarkiston vastuunalaiselle hoitajalle.

Ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 12 a §:n 3 ja 4 momentissa säädetään väestörekisterin pitämistä koskevan ratkaisun oikaisemisesta sekä asia- ja kirjoitusvirheen

korjaamisesta. Näiden säännösten mukaan oikaisuvaatimuksen käsittelyssä on noudatettava väestötietolain säännöksiä sekä asia- ja kirjoitusvirheen korjauksessa hallintomenettelylain (598/1982) säännöksiä.

Ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 12 b §:ssä todetaan ortodoksisen kirkkokunnan kirkonkirjojen osalta, että sikäli kuin ne sisältävät väestörekisteriin merkittäviä tietoja, on noudatettava yleisessä laissa olevia väestökirjojen julkisuutta koskevia säännöksiä. Väestökirjatietojen julkisuudesta säädetään väestötietolain 6 luvussa.

Ortodoksisesta kirkkokunnasta annettu asetus sisältää säännöksiä muun muassa väestökirjatietoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, avioliiton esteiden tutkimista ja vihkimisestä, kirkonkirjojen tietosisällöstä sekä tietojen luovuttamisesta kirkonkirjoista ja luovuttamisesta perittävistä maksuista.

1.2. Nykytilan arviointi

Ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun lainsäädäntöön ei sisälly säännöksiä kirkkokuntaan kuuluvan henkilön alueellisesti oikean seurakunnan määräytymisestä. Kirkkokunnan jäsenten osalta tästä säädetään yksinomaan väestötietolainsäädännössä. Toisaalta kuitenkin esimerkiksi evankelis-luterilaista kirkkoa koskeva kirkkolaki (1054/1993) sisältää säännökset seurakunnan määräytymisestä.

Tässä esityksessä väestörekisterin pitämistä koskeviin ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain säännöksiin ehdotetaan tehtäviksi lähinnä ne välttämättömät muutokset, jotka johtuvat väestökirjanpidon uudistamisesta jäljempänä kuvatulla tavalla.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Väestökirjanpidon järjestelyt valtion ja kirkon välillä edellyttävät ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain eräiden säännösten muuttamista.

Väestökirjanpidon uudistamisen tavoitteena on, että ajantasainen väestökirjanpito perustuisi valtion väestötietojärjestelmään, jota myös evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkkokunta käyttäisivät hyväksi

hoitaessaan omaa toimintaansa ja hallintaan. Seurakunnat eivät toimisi ajantasaisessa väestökirjanpidossa maistraattien rinnalla erillisinä väestörekisterin pitäjinä. Sen sijaan seurakunnat hoitaisivat niille erikseen määritellyjä väestökirjanpitoon liittyviä viranomaistehtäviä, joiden hoitamiseen niillä olisi oikeus saada tietoja väestötietojärjestelmästä.

Seurakunnat voisivat ottaa vastaan lapsen tietojen rekisteröintiä koskevan ilmoituksen kasteen yhteydessä. Ilmoitus sisältäisi tiedot lapsen nimestä, äidinkielestä ja uskontokunnasta. Seurakunnat voisivat myös ottaa vastaan ja ilmoittaa väestötietojärjestelmään kirkollista vihkimistä koskevan tiedon ja siihen liittyvän tiedon mahdollisesta sukunimen muutoksesta. Seurakunta selvittäisi nimien lainmukaisuuden lapsen rekisteröinnin yhteydessä ja avioliittoon vihkimisen yhteydessä. Seurakunnat ilmoittaisivat väestötietojärjestelmään myös kirkkoon liittymisestä ja kirkosta eroamisesta samoin kuin seurakuntien tarpeita varten ja kirkollisen vihkimisen edellytysten toteamiseksi tarvittavat rippikoulu- ja konfirmaatitiedot.

Seurakunnilla olisi myös väestökirjanpidon tietopalveluun liittyviä tehtäviä. Tällaisia olisivat tietojen luovuttaminen vanhoista kirkonkirjoista sekä selvitysten antaminen siitä, mitä niiden jäsenistä on merkitty ajantasaiseen väestötietojärjestelmään. Tälle olisi edellytyksenä, että seurakunnalla on suora käyttöyhteys väestötietojärjestelmään tai että jäsenrekisterin tiedot päivitetään säännöllisesti väestötietojärjestelmän tiedoilla.

Ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnat ja luostarit pitäisivät jäsenistään erillisessä hallituksen esityksessä ehdotetussa uskontokuntien jäsenrekistereitä koskevassa laissa tarkoitettua jäsenrekisteriä. Jäsenrekisterit kuuluisivat seurakunnan kirkonkirjoihin. Kirkonkirjoista säädettäisiin ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa. Jäsenrekisterin lisäksi kirkonkirjoja olisivat niin sanotut vanhat kirkonkirjat ja niihin kuuluvat asiakirjat, eräät jäsenten tietoja sisältävät luettelot, rekisteri seurakunnan hautausmaahan haudatuista vainajista sekä rekisteri seurakunnan hallitsemasta tai omistamasta omaisuudesta. Seurakunnat ja luostarit vastaisivat kirkonkirjojen ylläpidosta ja niihin merkityistä tiedoista. Kirkkokunnan keskusarkiston kirkonkirjatiedoista ja niiden ylläpidosta vastaisi kuitenkin kirkollishallitus.

Seurakunta voisi luovuttaa jäsenrekisteristään väestötietoja vain, jos jäsenrekisterin

tiedot olisivat yhdenmukaiset väestötietojärjestelmän tietojen kanssa.

Ehdotettu laki sisältäisi kirkonkirjojen pitämisen osalta myös seurakunnan sisäistä vastuunjakoja koskevat yksityiskohtaiset säännökset. Lisäksi laissa olisi säännökset siitä, kuinka kirkonkirjojen pitämistä ja niistä tahtuvaa tietojen luovuttamista koskeva ohjaustoimivalta ja muutoksenhaku on järjestetty. Kirkonkirjoista luovutetuista tiedoista perittävät maksut määräisi kirkollishallitus.

Ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisäksi lisättäväksi säännökset kirkkokunnan jäsenten alueellisesta oikean seurakunnan määrittymisestä. Ehdotettu lisäys on tarpeellinen, koska väestökirjanpidon järjestelyjen yhteydessä väestötietolainsäädännön asianomaiset säännökset tullaan kumoamaan. Toisaalta ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa ei ole tällaista säännöstä. Lisäys olisi tekninen, eikä se siten muuttaisi asiallisesti seurakunnan määrittymisen perusteita.

Muilta osin ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi lähinnä vain vähäisiä teknisiä muutoksia.

3. Esityksen vaikutukset

Ortodoksisesta kirkkokunnasta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi lähinnä ne välttämättömät muutokset, jotka johtuvat valtion ja evankelis-luterilaisen kirkon sekä ortodoksisen kirkkokunnan välisten väestökirjanpidon järjestelyjen toteuttamisesta. Väestökirjanpidon uudistamisesta aiheutuvat taloudelliset sekä organisaatio- ja henkilöstövaikutukset on esitetty hallituksen esityksessä väestökirjanpidon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.

4. Asian valmistelu

Väestökirjanpidon järjestelyjä valtion ja kirkon välillä on valmisteltu sisäasiainministeriön yhteydessä toimineessa väestökirjainasiain neuvottelukunnassa vuodesta 1991. Neuvottelukunnassa on ollut edustettuina väestökirjanpidon yhteistyö- ja sidosryhmätahoja, muun muassa evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkkokunta. Toimikaudeksi 1995—1997 asetettu neuvottelukunta on valmistellut uudistuksen edellyttämiä säädösmuutoksia ottaen huomioon evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan kirkolliskokousten vuonna 1994

esittämät kannanotot, joiden mukaan väestökirjanpitoa kehitetään yhteistyössä valtion ja kirkkokuntien välillä.

Lakiehdotus perustuu väestökirja-asiain neuvottelukunnan ehdotukseen. Ehdotuksesta on pyydetty lausunto ortodoksiselta kirkkokunnalta ja tietosuojavaltuutetulta. Ortodoksisen kirkkokunnan kirkolliskokous puoltaa neuvottelukunnan ehdotusta. Se esittää kuitenkin eräitä teknisluonteisia korjauksia. Lausunnoissa esitetyt näkökohdat on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon esitystä valmisteltaessa.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Väestökirjanpidon järjestelyt edellyttävät usean lain muuttamista. Hallituksen esityksessä väestökirjanpidon uudistamista koskeaksi lainsäädännöksi ehdotetaan väestötietolain, rekisterihallintolain (166/1996), avioliittolain (234/1929) ja nimilain (694/1985) muuttamista sekä uskontokuntien jäsenrekistereitä koskevan lain säätämistä. Uudistus edellyttää lisäksi kirkkolain muuttamista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Ortodoksisesta kirkkokunnasta annettussa laissa ei ole säännöksiä siitä, miten kirkkokuntaan kuuluvan henkilön seurakunta määräytyy, vaan tämä on kussakin yksittäistapauksessa ratkaistu väestötietoasetuksen 34 §:n perusteella.

Seurakunnan määräytymistä koskevat väestötietoasetuksen säännökset on kuitenkin väestökirjanpito tehtävien järjestelyjen yhteydessä tarkoitettu kumota. Tämän johdosta pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka sisältäisi säännökset siitä, miten kirkkokunnan jäsenen alueellisesti oikea seurakunta määräytyy.

Ehdotetun momentin mukaan kirkkokunnan jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Luostareiden veljestöön ja sisaristoon kuuluvat sekä luostarissa noviiseina olevat henkilöt eivät olisi seurakuntien vaan kyseisen luostarin jäseniä. Kirkollishallitus voisi antaa määräyksiä siitä, milloin henkilö voi olla muun kuin hänen edellä tarkoitettujen seurakuntansa tai luostarinsa jäsen.

Momentilla ei ole tarkoitus muuttaa nykyisin voimassa olevia seurakunnan määräytymisen perusteita. Momentti vastaisi siis aineelliselta sisällöltään väestötietoasetuksen 34 §:n säännöksiä. Seurakunnan määräytymisen liittäminen henkilön asumiseen vaikuttaa muun muassa kirkollisverotukseen.

Ehdotuksen mukaan kirkollishallitus voisi harkintansa mukaan myöntää seurakunnan ja luostarin jäsenyyden määräytymisessä noudatettavasta pääsäännöstä poikkeuksia yleismääräyksiin. Säännöksen soveltamisala olisi tarkoitettu suppeaksi.

12 a §. Pykälässä määriteltäisiin "kirkonkirjat" -käsitteen sisältö. Ortodoksisen kirkkokunnan kirkonkirjoihin kuuluisi ensinnäkin erillisessä hallituksen esityksessä ehdotetun uskontokuntien jäsenrekistereitä koskevan lain mukainen jäsenrekisteri. Kaikkien uskontokuntien jäsenrekistereissä tulee olla ainakin jäsentä koskevat tunnistetiedot, osoitetiedot sekä uskontokuntaan liittymistä ja siitä eroamista koskevat tiedot. Rekisteriin

voitaisiin tallettaa eräitä muitakin tietoja, jos ne ovat uskontokunnan toiminnan ja hallinnon kannalta tarpeellisia. Ortodoksisen kirkkokunnan jäsenrekisteri muodostuisi seurakuntien jäsenrekistereistä ja luostarin sisaristoon tai veljestöön kuuluvista ja luostarissa noviiseina olevista pidettävistä luetteloista. Tietosisältö määriteltäisiin uskontokuntien jäsenrekistereitä koskevassa laissa.

Kirkonkirjoja olisivat myös eräät jäsenten tietoja sisältävät luettelot, niin sanotut historiakirjat, jotka sisältäisivät samoja tietoja kuin jäsenrekisteri.

Kirkonkirjoihin kuuluisi lisäksi rekisteri kaikista seurakunnan ja luostarin hallitsemaan tai omistamaan hautausmaahan haudatuista vainajista. Rekisteriin talletettaisiin tiedot vainajan nimestä ja henkilötunnuksesta sekä tarvittavat tiedot hautaoikeuden haltijasta. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja tarvittavia tietoja olisivat ensisijaisesti tiedot hautaoikeuden haltijan nimestä ja osoitteesta. Mahdollisesti myös tieto haltijan syntymäajasta voisi olla joissakin tapauksissa tarpeellinen asianomaisen henkilön riittäväksi yksilöimiseksi. Säännöksen tarkoituksena on turvata vainajan omaisten, seurakunnan sekä viranomaisten tiedontarve.

Kirkonkirjoihin kuuluisi 1 momentin 5 kohdan mukaan myös rekisteri seurakunnan ja luostarin hallitsemasta ja omistamasta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta. Se, mitä tietoja omaisuudesta tämän kohdan perusteella rekisteriin talletettaisiin, jäisi lähinnä kirkollishallituksen ohjeistuksen varaan.

Pykälä sisältäisi myös säännökset kirkonkirjojen pitämiseen liittyvästä vastuunjaosta kirkkokunnan organisaation sisällä. Pykälän 2 momentin mukaan seurakunnat pitäisivät jäsenistään kirkonkirjoja sekä vastaisivat niistä tiedoista, jotka kirkonkirjoihin merkitään. Luostarien ja kirkkokunnan keskusarkiston kirkonkirjatiedoista ja niiden ylläpidosta vastaisi kuitenkin kirkollishallitus. Keskusarkiston kirkonkirjoja pidetään niistä Suomen kansalaisista, joilla oli kotipaikka niin sanotun Pariisin rauhansopimuksen (SopS 19/1947) nojalla Venäjälle luovutetulla alueella ja jotka ovat olleet jo ennen alueluovutuksia niin sanotussa poissaolevasa väestössä ja ovat siinä edelleenkin.

Pykälän 3 momentti sisältäisi säännökset seurakunnan sisäisestä vastuunjaosta kirkonkirjojen pitämisessä. Sen mukaisesti päätöksenteko kirkonkirjojen pitämistä koskevissa asioissa kuuluisi kirkkoherralle tai kirkollishallituksessa pidettävien keskusarkiston ja luostarien kirkonkirjojen hoitajalle.

Edellä selostettujen säännösten tarkoituksena on, että jäsenrekisterin pitämiselle uskontokuntien jäsenrekistereitä koskevassa laissa asetetut perusedellytykset täytyisivät. Kyseiseen lakiin ehdotetun 2 §:n mukaan rekisterinpitäjänä on uskontokunta, sen seurakunta tai toimielin, jonka tehtäväksi rekisterinpito on säädetty tai uskontokunnan yhdyskuntajärjestyksessä määrätty. Ortodoksisen kirkkokunnan organisaatiossa seurakunta ja edellä mainituissa erityistapauksissa kirkollishallitus olisi siis jäsenrekisterin ja kirkonkirjojen pitämisestä vastuussa oleva perusyksikkö.

Pykälän 4 momentissa viitattaisiin muuhun lainsäädäntöön, jossa säädetään kirkonkirjoihin sisältyvien tietojen luovuttamisesta ja mahdollisten virheiden korjaamisesta. Tietojen luovuttamisesta vanhoista kirkollisista väestökirjoista sekä seurakuntien osallistumisesta väestötietojärjestelmän tietopalveluun säädetäisiin väestötietolain 38 ja 39 §:ssä. Muilta osin tietojen luovuttamisesta olisi voimassa, mitä henkilötietojen suoja koskevassa lainsäädännössä ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa säädetään.

Erillisessä hallituksen esityksessä muutettavaksi ehdotetun väestötietolain voimaantulosäännöksessä säädetäisiin muutoksenhausta sellaisiin vanhoihin väestökirjoihin tehtyihin merkintöihin, joita ei ole otettu väestötietojärjestelmään.

Väestötietolain 38 §:n 4 momentissa säädetäisiin jäsenrekisterin väestötietojen korjaamisesta, kun jäsenrekisteriä käytetään väestötietojärjestelmän tietopalveluun. Tiedon rekisteröinnistä väestötietojärjestelmään päättää rekisterinpitäjänä toimiva maistraatti, joka korjaa myös mahdolliset virheet. Seurakuntien tietopalvelun edellytyksenä on, että tiedot annetaan teknisen käyttöyhteyden avulla suoraan väestötietojärjestelmästä tai jäsenrekisteristä, jos sen tiedot ovat yhtäpitäviä väestötietojärjestelmän tietojen kanssa. Muutoin tietoa ei saa luovuttaa virallisena väestötietona.

Muilta osin kirkonkirjoissa olevien virheiden korjaaminen määräytyy asiaa koskevan erityislainsäädännön ja henkilötietojen suojaa

koskevan lainsäädännön mukaan.

12 b §. Pykälässä säädettäisiin kirkonkirjojen pitämistä koskevasta ohjaustoimivallasta sekä toimivallasta määrätä kirkonkirjoista luovutettavista tiedoista perittävät maksut.

Kirkollishallitus antaisi tarkempia määräyksiä kirkonkirjojen pitämisestä. Kirkollishallituksen toimivalta rajoittuu määräysten antamiseen niistä seikoista, joista ei ole laissa tai asetuksessa yksityiskohtaisesti säädetty. Näin ollen esimerkiksi jäsenrekisterin tietosisältöä ei olisi mahdollista laajentaa siitä, mitä siihen voidaan uskontokuntien jäsenrekistereitä koskevan lain mukaan tallettaa. Toisaalta taas kirkollishallitus voisi antaa hyvinkin tarkkoja määräyksiä esimerkiksi siitä, mitä kirkonkirjoihin kuuluvan omaisuusrekisteriin tulisi tallettaa.

Kirkollishallitus määräisi kirkonkirjoista luovutetuista tiedoista perittävät maksut. Nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan maksujen määrääminen kuuluu opetusministeriölle.

12 c §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 c §, jossa säädettäisiin ortodoksisen kirkkokunnan papin velvollisuudesta ilmoittaa toimittamastaan kasteesta tai hautaan siunaamisesta asianomaisen henkilön seurakunnalle tai uskontokunnalle.

Jos pappi kastaa tai siunaa hautaan henkilön, joka ei kuulu hänen seurakuntaansa, hänen olisi pykälän mukaan välittömästi toimituksen suoritettuaan ilmoitettava siitä sille seurakunnalle tai uskontokunnalle, jonka jäseneksi kyseinen henkilö tulee tai jonka jäsen hän oli. Ilmoituksen tulisi sisältää ainakin nimi ja henkilötunnus tai syntymäaika sekä tieto toimituksesta ja sen ajankohdasta. Kastetun alaikäisen lapsen osalta tulisi ilmoittaa myös tieto huoltajista.

Pykälän tarkoituksena on turvata kirkkokunnan organisaation sisäinen sekä uskontokuntien välinen tiedonkulku.

Ilmoitusvelvollisuudesta säädetään nykyisin ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun asetuksen 31 §:ssä. Koska kyse on henkilötietojen luovuttamista koskevasta säännöksestä, se tulisi hallitusmuodon 8 §:n 1 momentti huomioon ottaen siirtää lain tasolle.

81 a ja 81 c §. Lain 81 a §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä virkatodistuksen sijasta viitattaisiin kirkonkirjoista ja niihin kuuluvista asiakirjoista annettaviin todistuksiin.

Kirkonkirjoista perittävistä maksuista säädetäisiin lain 12 b §:ssä, joten 81 c §, johon

nykyisin sisältyvät säännökset maksuja koskevasta toimivallasta, ehdotetaan kumottavaksi.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti muiden väestökirjanpidon uudista-

mista koskevien lakien kanssa noin vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ortodoksisesta kirkkokunnasta 8 päivänä elokuuta 1969 annetun lain (521/1969) 81 c §, sellaisena kuin se on laissa 53/1998, *muutetaan* 12 a ja 12 b § sekä 81 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 12 a § laeissa 206/1984 ja 893/1987 ja mainitussa laissa 53/1998, 12 b § mainitussa laissa 206/1984 sekä 81 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 53/1998, sekä *lisätään* 2 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 12 c §, seuraavasti:

2 §

Kirkkokunnan jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Luostarin veljestyön tai sisaristoon kuuluva tai luostarissa noviisina oleva henkilö on kuitenkin luostarin jäsen. Kirkkollishallitus voi antaa määräyksiä siitä, milloin henkilö voi olla muun kuin edellä tarkoitetun seurakunnan tai luostarin jäsen.

12 a §

Kirkonkirjoja ovat:

- 1) uskontokuntien jäsenrekistereistä annetussa laissa (/) tarkoitettu jäsenrekisteri;
- 2) luettelot kastetuista, henkilöistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta, vihityistä, kuolleista ja haudatuista, muutaneista sekä kirkkokunnasta eronneista ja kirkkokuntaan liittyneistä;
- 3) ennen 1 kohdassa mainitun lain voimaantuloa pidetyt kirkolliset väestörekisterit ja niihin kuuluvat asiakirjat;
- 4) kaikista seurakunnan ja luostarin hallitsemaan tai omistamaan hautausmaahan haudatuista vainajista pidettävä rekisteri, johon talletetaan vainajan täydellinen nimi ja henkilötunnus sekä tarvittavat tiedot hautaoikeuden haltijasta; sekä
- 5) rekisteri seurakunnan ja luostarin hallitsemasta tai omistamasta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta.

Seurakunnat pitävät jäsenistään kirkonkirjoja noudattaen, mitä niistä tässä tai muussa laissa säädetään taikka niiden nojalla säädetään tai määrätään. Luostarien ja kirkkokunnan keskusarkiston kirkonkirjatiedoista ja

niiden ylläpidosta vastaa kuitenkin kirkkollishallitus.

Päätöksenteko kirkonkirjojen pitämistä koskeissa asioissa kuuluu kirkkoherralle tai kirkkollishallituksessa pidettävien keskusarkiston ja luostarien kirkonkirjojen hoitajalle.

Kirkonkirjoista tapahtuvasta tietojen luovuttamisesta ja virheiden oikaisumenettelystä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

12 b §

Kirkkollishallitus antaa tarkempia määräyksiä kirkonkirjojen pitämisestä.

Kirkkollishallitus määrää kirkonkirjoista luovutettavista tiedoista perittävät maksut.

12 c §

Jos pappi kastaa tai siunaa hautaan henkilön, joka ei kuulu hänen seurakuntaansa, on hänen viipymättä toimituksen suoritettuaan ilmoitettava siitä sille seurakunnalle tai uskontokunnalle, jonka jäseneksi kyseinen henkilö tulee tai jonka jäsen hän oli. Ilmoituksen tulee sisältää ainakin nimi ja henkilötunnus tai syntymäaika, tieto alaikäisen kastetun lapsen huoltajista sekä tieto toimituksesta ja sen ajankohdasta.

2 luku

Seurakunnan toimielimet

81 a §

Kirkkokunnan virkakieli on suomi. Kirkonkirjoista ja niihin kuuluvista asiakirjoista on jokaisella oikeus saada todistus omalla kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
ta . lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Matti Aura*

Laki

ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ortodoksisesta kirkkokunnasta 8 päivänä elokuuta 1969 annetun lain (521/1969) 81 c §,
 sellaisena kuin se on laissa 53/1998,
muutetaan 12 a ja 12 b § sekä 81 a §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 12 a § laeissa 206/1984 ja 893/1987 ja mainitussa laissa 53/1998,
 12 b § mainitussa laissa 206/1984 sekä 81 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 53/1998, sekä
lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 12 c §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Kirkkokunnan jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa (2011/1994) tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Luostarin veljestykseen tai sisaristoon kuuluva tai luostarissa noviiisina oleva henkilö on kuitenkin luostarin jäsen. Kirkollishallitus voi antaa määräyksiä siitä, milloin henkilö voi olla muun kuin edellä tarkoitetun seurakunnan tai luostarin jäsen.

12 a §

Seurakunnat, luostarit ja kirkollishallitus huolehtivat rekisterihallinnon ohjauksessa ja valvonnassa kirkollisen väestörekisterin pitoon liittyvistä tehtävistä seurakuntien ja luostarien jäsenten osalta noudattaen, mitä väestörekisteristä on yleisessä laissa säädetty tai sen nojalla määrätty.

Päätöksenteko kirkollisen väestörekisterin pitoa koskevista asioissa kuuluu kirkkoheralle, luostarin johtajalle tai kirkollishallituksessa pidettävän keskusarkiston vastuunalaiselle hoitajalle.

Väestörekisterin pitoa koskevan ratkaisun saattamisesta väestökirjahallinnon viranomaisen päätettäväksi on voimassa, mitä siitä on väestökirjalaisissa säädetty.

Väestörekisterin pitoa koskevan asian asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisessa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa on säädetty.

12 a §

Kirkkonkirjoja ovat:

1) uskontokuntien jäsenrekistereistä annettussa laissa (/) tarkoitettu jäsenrekisteri;
 2) luettelot kastetuista, henkilöistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta, vihityistä, kuolleista ja haudatuista, muutaneista sekä kirkkokunnasta eronneista ja kirkkokuntaan liittyneistä;

3) ennen 1 kohdassa mainitun lain voimaantuloa pidetyt kirkolliset väestörekisterit ja niihin kuuluvat asiakirjat;

4) kaikista seurakunnan ja luostarin hallitsemaan tai omistamaan hautausmaahan haudatuista vainajista pidettävä rekisteri, johon talletetaan vainajan täydellinen nimi ja henkilötunnus sekä tarvittavat tiedot hautaoikeuden haltijasta; sekä

5) rekisteri seurakunnan ja luostarin hallitsemasta tai omistamasta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta.

Seurakunnat pitävät jäsenistään kirkkonkirjoja noudattaen, mitä niistä tässä tai muussa laissa säädetään taikka niiden nojalla säädetään tai määrätään. Luostarien ja kirkkokunnan keskusarkiston kirkkonkirjatiedoista ja niiden ylläpidosta vastaa kuitenkin kirkol-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 b §

Mitä yleisessä laissa säädetään väestökirjojen julkisuudesta sekä niistä annettavista todistuksista ja muista tiedoista, on voimassa kirkonkirjoista siltä osin kuin ne sisältävät väestörekisteriin merkittäviä tietoja.

81 a §

Kirkkokunnan virkakieli on suomi. Jokaisella on oikeus saada virkatodistukset omalla kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.

81 c §

Kirkkoherranviraston, luostarin johtajan ja kirkollishallituksessa pidettävän keskusarkiston antamista virkatodistuksista ja muista asiakirjoista on suoritettava lunastusta sen mukaan kuin opetusministeriö kirkollishallituksen esityksestä määrää.

lishallitus.

Päätöksenteko kirkonkirjojen pitämistä koskevissa asioissa kuuluu kirkkoherralle tai kirkollishallituksessa pidettävien keskusarkiston ja luostarien kirkonkirjojen hoitajalle.

Kirkonkirjoista tapahtuvasta tietojen luovuttamisesta ja virheiden oikaisumenettelystä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

12 b §

Kirkollishallitus antaa tarkempia määräyksiä kirkonkirjojen pitämisestä.

Kirkollishallitus määrää kirkonkirjoista luovutettavista tiedoista perittävät maksut.

12 c §

Jos pappi kastaa tai siunaa hautaan henkilön, joka ei kuulu hänen seurakuntaansa, on hänen viipymättä toimituksen suoritettuaan ilmoitettava siitä sille seurakunnalle tai uskontokunnalle, jonka jäseneksi kyseinen henkilö tulee tai jonka jäsen hän oli. Ilmoituksen tulee sisältää ainakin nimi ja henkilötunnus tai syntymäaika, tieto alaikäisen kastetun lapsen huoltajista sekä tieto toimituksesta ja sen ajankohdasta.

2 luku

Seurakunnan toimielimet

81 a §

Kirkkokunnan virkakieli on suomi. Kirkonkirjoista ja niihin kuuluvista asiakirjoista on jokaisella oikeus saada todistus omalla kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämien toimenpiteisiin.

